

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi L. S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 31 stycznia 2006 r., sygn. akt II Ca (...)

przy uczestnictwie W. R. i J. S.

o stwierdzenie nabycia spadku po K. S. i dział spadku po L. S. i K. S.,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 lipca 2008 r.,

zażalenia skarżącego L. S. na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 4 marca 2008 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 4 marca 2008 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił złożoną przez L. S. skargę o wznowienie postępowania w sprawie, w której Sąd ten postanowieniem z dnia 31 stycznia 2006 r. oddalił jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w M. stwierdzającego nabycie spadku po K. S. Sąd Okręgowy podniósł, że skarżący oparł skargę o wznowienie na twierdzeniach, iż Sąd oddalając jego apelację nie wypowiedział się w przedmiocie złożonego przez niego alternatywnego wniosku o stwierdzenie zasiedzenia gospodarstwa rolnego przez K. S. z dniem 4 listopada 1971 r. i przyjęcie, że w skład spadku wchodzi gospodarstwo

rolne. Uznając, że przytoczone twierdzenia nie wypełniają żadnej z ustawowych podstaw wznowienia, Sąd Okręgowy odrzucił skargę na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

W zażaleniu L. S. zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 401 pkt 2 k.p.c. przez przyjęcie, że brak wyrzeczenia w zakresie alternatywnego wniosku w przedmiocie nabycia własności przez zasiedzenie nie prowadzi do nieważności postępowania i w związku z tym nie stanowi podstawy wznowienia. W konkluzji żalący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 401 pkt 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności, jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu albo strona potwierdziła dokonane czynności procesowe.

Zdaniem żalącego, został on pozbawiony możliwości działania, gdyż Sąd Okręgowy – rozpoznając jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 31 marca 2005 r. – nie uwzględnił ani nie oddalił zawartego w apelacji alternatywnego wniosku o stwierdzenie zasiedzenia własności gospodarstwa rolnego przez spadkodawczynię oraz jej męża L. S., ani też w żaden sposób nie wypowiedział w kwestii zasiedzenia. W konsekwencji żalący został pozbawiony możliwości obrony swoich praw, regulacje zawarte w art. 618 § 1 w związku z art. 688 k.p.c. zamykają mu bowiem możliwość wystąpienia z takim wnioskiem w innym postępowaniu.

Odnosząc się do powyższych zarzutów trzeba zauważyć, że instytucja wznowienia postępowania pozwala na podważenie prawomocnego orzeczenia, dlatego przyczyny usprawiedliwiające jej zastosowanie muszą mieć charakter wyjątkowy oraz odpowiednio dużą wagę. O pozbawieniu możliwości działania można mówić dopiero wtedy, gdy strona – wbrew swej woli – z powodu wadliwości procesowych sądu, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów postępowania, nie mogła brać udziału w postępowaniu lub jego istotnej części i nie miała możliwości usunięcia skutków tych uchybień na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku czy postanowienia orzekającego co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2000 r., III CKN

416/98, OSNC 2000, nr 12, poz. 220 i powołane tam orzecznictwo oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2007 r., II CZ 16/07, niepubl.).

Żalący nie wykazał, by – wbrew swej woli – został po wniesieniu apelacji od postanowienia Sądu pierwszej instancji faktycznie pozbawiony możliwości działania przed Sądem Okręgowym. Przeciwnie, żalący realizował swoje uprawnienia procesowe, brał bowiem udział w rozprawie przed Sądem Okręgowym, a następnie wniósł skargę kasacyjną, która w części dotyczącej orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku została przez Sąd Najwyższy oddalona postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2007 r. Trafnie zatem Sąd Okręgowy uznał, że wniesiona przez żalącego skarga o wznowienie postępowania, która dotyczyła jedynie postanowienia Sądu Okręgowego w części odnoszącej się do stwierdzenia nabycia spadku, nie została oparta na ustawowej podstawie (art. 410 § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.